

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-05-17

Vår referens

Hannes Frizén

Planeringssekreterare

Hannes.Frizen@malmo.se

Kulturstrategiskt program för Malmö stad 2024 - 2030 KN-2023-2049

Sammanfattning

I oktober 2023 beslutade kulturnämnden att skicka förslag till *Kulturstrategiskt program för Malmö stad 2024–2030* på remiss till stadens samtliga nämnder och bolagsstyrelser, samt några externa aktörer, utan eget ställningstagande. Remissförfarandet är nu avslutat och kulturförvaltningen kan konstatera att många värdefulla synpunkter har inkommit.

Programmet har omarbetats utifrån de inkomna synpunkterna, och kulturförvaltningen lämnar nu ett färdigt förslag på kulturstrategiskt program.

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar att godkänna och skicka *Kulturstrategiskt program för Malmö stad 2024–2030* till kommunfullmäktige för beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Kulturstrategiskt program - efter remiss
- Bilaga - remissinstanser
- Kulturstrategiskt program - Ändringar efter remissrunda
- Kulturstrategiskt program - Ändringar efter remissrunda till OB_1

Beslutsplanering

Kulturförvaltningens Ärendeberedning 2023-04-17

Kulturnämndens Ordförandeberedning 2023-04-25

Kulturnämndens arbetsutskott 2023-05-11

Kulturförvaltningens Ärendeberedning 2023-07-31

Kulturnämndens Ordförandeberedning 2023-08-02

Kulturförvaltningens Ärendeberedning 2023-09-18

Kulturnämndens Ordförandeberedning 2023-09-26

Kulturnämndens arbetsutskott 2023-10-12

Kulturnämnden 2023-10-25

Kulturförvaltningens Ärendebereidning 2024-05-06
Kulturnämndens Ordförandeberedning 2024-05-21
Kulturnämndens arbetsutskott 2024-06-04
Kulturnämnden 2024-06-18

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Kulturförvaltningen har tagit fram ett förslag på ett långsiktigt kulturstrategiskt styrdokument för att tydliggöra stadens gemensamma riktning framåt i frågor som rör konst och kultur – *Kulturstrategiskt program för Malmö stad 2024–2030*. I oktober 2023 beslutade kulturnämnden att skicka förslaget på remiss till stadens samtliga nämnder och bolagsstyrelser, samt några externa aktörer, utan eget ställningstagande. Remissförfarandet är nu avslutat och kulturförvaltningen kan konstatera att många värdefulla synpunkter har inkommit. Programmet har omarbetats utifrån de inkomna synpunkterna, och kulturförvaltningen lämnar nu ett färdigt förslag på kulturstrategiskt program.

Bakgrund

2014 antogs *Malmö Kulturstrategi 2014–2020* i kommunfullmäktige. Strategin var ett styrdokument för samtliga nämnder och bolag inom Malmö stad och målet var att stärka Malmös hållbarhet med hjälp av konstnärliga och kulturella processer och uttryck. Malmö har fortsatt stora sociala utmaningar där kulturen spelar en viktig roll genom att skapa närvaro, engagemang och en mångfald av konstnärliga uttryck. Samtidigt är ett levande och fritt kulturliv också en förutsättning för en attraktiv stad. Malmö kulturstrategi löpte ut 2021, och det kulturstrategiska programmet utgör en ny långsiktig och gemensam kulturstrategisk riktning för staden.

Kulturstrategiskt program för Malmö stad 2024–2030

Arbetet med att ta fram ett nytt kulturstrategiskt program för Malmö har tagit avstamp i de positiva erfarenheterna från kulturstrategin som också kan inspirera i planeringen av de processer, strukturer och överenskommelser som krävs för att omsätta kulturpolitiska mål i konkret verksamhet. Det kulturstrategiska programmet utgör en långsiktig kulturstrategisk riktning för hela Malmö stad, där samtliga nämnder tillsammans förstärker utvecklingen mot en hållbar stad. Genom att tydliggöra Malmös ambitioner på kulturområdet ökar också stadens möjligheter att påverka den regionala och nationella kulturpolitiken. Ett kulturstrategiskt program kan också stödja och inspirera Malmöbor och aktörer inom ideell, privat och offentlig sektor att ta del av och bli delaktiga i stadens kulturliv.

Remissförfarande

För att möjliggöra för övriga nämnder och bolag att komma med synpunkter skickade kulturnämnden programmet på remiss till stadens samtliga nämnder och bolag i slutet på hösten 2023. Utöver ett internt remissförfarande har programmet också gått ut

externt på remiss till organisationer och aktörer utanför staden. En lista på samtliga remissinstanser finns som bilaga.

Synpunkter från remissinstanser

Samtliga av de nämnder, bolag och aktörer utanför staden som lämnat synpunkter är positivt inställda till det kulturstrategiska programmet och ambitionen med dokumentet. Exempelvis lyfter flera av stadens nämnder att det är en styrka att det tydligt i programmet framgår att alla Malmöbor har rätt att delta i kulturlivet och det offentliga samtalet på lika villkor, samt att ansvaret för att skapa förutsättningar för att så ska kunna ske bland annat åligger Malmö stads nämnder och bolag.

De synpunkter som framkommer i remissvaren har grupperats i sex områden, vilka följer som rubriker nedan.

Ett tydligare socialt perspektiv

Remissinstanserna lyfter bland annat att principen om kulturens demokratiska grund är av särskild betydelse för att ge alla Malmöbor möjlighet att ta del av och vara delaktiga i stadens kulturliv. På samma sätt är jämställdhet, jämlikhet och mänskliga rättigheter viktiga perspektiv att förtydliga. Några av de synpunkter som inkommit handlar om att programmets tyngdpunkt uppfattas ligga på kulturens roll i den fysiska planeringen av staden, och att det sociala perspektivet med fördel kan lyftas ytterligare. Vidare anser en av nämnderna att programmet saknar ett tydligt jämställdhetsperspektiv och saknar en beskrivning av hur kulturen kan bidra till ökad jämställdhet.

Framtagande av handlingsplan

Flera av remissinstanserna framhåller en handlingsplan som ett bra sätt att samverka och samarbeta kring stadens gemensamma arbete med konst och kultur. Samtidigt lyfts att en förutsättning för en lyckad samverkan utifrån en handlingsplan är att kulturnämnden tar ett stort ansvar för att processleda framtagandet och genomförandet av en gemensam handlingsplan. Under arbetet med den tidigare kulturstrategin byggdes ett nätverk med förvaltningsrepresentanter, vilket nämns som ett bra sätt att hålla frågorna levande och gå från ord till handling.

Vidare framhålls i remissvaren att det utifrån programmet är något otydligt vem som de facto ska besluta om handlingsplanen. I programmet nämns både alla bolag och nämnder samt specifikt både kulturförvaltningen och kulturnämnden.

Styrning och uppföljning

Samtliga nämnder är positiva till programmet och menar att det ligger väl i linje med och förstärker arbetet med det egna grunduppdraget, men också kommunfullmäktiges målområden. Funktionsstödsnämnden lyfter exempelvis att programmet förstärker arbetet med det nationella målet för funktionshinderspolitiken och kommer att bidra till en positiv utveckling mot detta.

Att arbetet utifrån handlingsplanen ska in i den övergripande målprocessen lyfts av flera remissinstanser som positivt och bedöms ge goda förutsättningar för programmet att konkretiseras i nämnders och bolags verksamhetsplanering och uppföljning. Samtidigt lyfter några av remissinstanserna att de ser behov av att den kommande handlingsplanen synkas med andra, för nämnder och bolag, närbesläktade uppdrag så

att stadsövergripande processer kan förstärka varandra. Ett exempel som lyfts är framtida budgetuppdrag som nämnder tilldelas som har bäring på konst- och kulturområdet. Det lyfts också att programmet saknar en tydlig koppling till stadens övriga processer och styrdokument, som exempelvis översiktsplan, kommunfullmäktigemål och exploateringsprocessen.

Några av remissinstanserna efterfrågar en begreppslista. Bland annat Servicenämnden lyfter att det kulturstrategiska programmets bredd och det faktum att konst och kultur är med och påverkar mycket av stadens utveckling, gör att det är viktigt att begrepp som används definieras och tydliggörs. Exempel på begrepp som behöver förtydligas är kulturell allemansrätt, kulturellt ekosystem och kulturdriven stadsutveckling.

En annan synpunkt som lyfts är var och hur uppföljning av program och handlingsplan ska göras. Bland annat förskolenämnden problematiserar att dokumentet föreslås följas upp inom ramen för budgetprocessen. Det kulturstrategiska programmet ligger utanför budgeten som ett eget styrdokument, och ju fler specifika uppdrag som ska följas upp inom budgetprocessen desto större är risken att uppföljningen blir för omfattande och för detaljerad. Risken finns att stadens budgetprocess tyngs av dubbla styrningsprocesser och omfattande uppföljning. Istället föreslås att uppföljningen baseras på dialog med alla bolag och nämnder.

Ansvar

Merparten av remissinstanserna lyfter vikten av att det är kulturnämnden som har det huvudsakliga ansvaret för arbetet utifrån det kulturstrategiska programmet. Man anser att förslaget om ett gemensamt ansvar riskerar att skapa en otydlighet kring på vilket sätt övriga nämnder förväntas bidra i genomförandet av programmet. I arbetet med en handlingsplan efterfrågas ytterligare förtydligande kring ambitioner och förväntningar på respektive nämnd. Samtidigt lyfts styrkan i att hela stadens hjälps åt och att medarbetare från olika förvaltningar kan bidra med kunskap och erfarenheter inom respektive fackområde.

Målgrupper och intressenter

I remissvaren finns ett problematiserande kring vilket som är den egentliga målgruppen för programmet, och med vilket språk och ton som programmet är skrivet. Även om det framhålls att programmet är till för samtliga stads nämnder och bolag i det gemensamma arbetet för att utveckla stadens konst och kultur, lyfts enskilda grupper av Malmöbor fram som särskilt viktiga av remissinstanserna, exempelvis personer med funktionsnedsättningar eller äldre Malmöbor.

Flera av stadens nämnder problematiserar också kring att det å ena sidan finns en styrka i att lyfta ut enskilda målgrupper som ska ta del av insatser, men å andra sidan att det också innebär en risk att rikta åtgärder till specifika målgrupper med utgångspunkt i exempelvis deras sociala eller ekonomiska utsatthet då det kan bidra till stigmatisering. Flera nämnder förespråkar därför generella åtgärder - utifrån från principen om universell utformning - som syftar till att tillgängliggöra kultur för alla Malmöbor och sänka trösklarna för deltagande och delaktighet i konst- och kulturlivet.

Vidare lyfter även nämnderna fram olika intressenter som är viktiga för programmet och som man anser bör skrivas fram tydligare. Det handlar bland annat om Malmös professionella kulturskapare och stadens näringsliv, men också publiken - alla som bor, verkar och besöker Malmö och "upplever" stadens kulturutbud.

Övriga synpunkter

Utöver de ovan nämnda synpunkterna under respektive område har remissinstanserna även lämnat flera synpunkter på mindre förändringar som bedöms kunna förbättra programmet. Det handlar om allt ifrån vilka aktörer i staden som varit delaktiga i framtagandet av programmet till mindre tillägg till texten i programmet för att förbättra läsbarheten genom olika exempel.

Föreslagna förändringar

Utifrån de synpunkter och förslag på ändringar som inkommit har kulturförvaltningen genomfört följande förändringar i programmet, och föreslår att kulturnämnden godkänner dessa.

- Det har förtydligats i texten att det är kulturnämnden som ansvarar för att processleda framtagandet av handlingsplanen och de insatser som ska genomföras.
- Den tidigare skrivningen om att handlingsplanen ska revideras årligen tas bort. Det kommer i stället konkretiseras i handlingsplanen hur och när denna ska revideras, vilket är tänkt att vara kontinuerligt och vid behov.
- Som en del i kulturnämndens arbete med den kommande handlingsplanen tas det fram en lista med centrala begrepp, vilken läggs som bilaga till det kulturstrategiska programmet.
- I processen med att ta fram en handlingsplan ska kopplingen till stadens övriga processer och styrdokument som kommunfullmäktigemål, exploateringsprocessen och översiktsplan tydligt beaktas.
- Ett förtydligande har gjorts av att uppföljningen av programmet och handlingsplanen görs av kulturnämnden och att denna uppföljning görs i dialog med övriga nämnder och bolag. Skrivningen om att uppföljningen ska göras inom ramen för budgetuppföljningen har tagits bort.
- Ett förtydligande har gjorts i texten om att programmet är beslutat av kommunfullmäktige i Malmö stad.
- En text har lagts till om att de överenskommelser som görs i handlingsplanen bygger på gemensamma målgrupper och behov.
- En text har lagts till om att publiken – det vill säga alla som upplever Malmös kulturutbud – också är en del av det kulturella ekosystemet.
- På några ställen i programmet har förtydligande gjorts kring att stadens konst- och kulturliv också är en del av Malmös näringsliv i bred bemärkelse.

- Några exempel har lagts till, bland annat i avsnittet ”Vi bygger en stad” där mötesplatser exemplifieras med bibliotek och museer.

Kommunfullmäktige beslutar

I likhet med den tidigare antagna kulturstrategin, och övriga stadsövergripande styrdokument, föreslår kulturförvaltningen att det kulturstrategiska programmet antas av kommunfullmäktige för att gälla som styrande dokument för samtliga av stadens nämnder och bolag. Det är upp till varje nämnd och bolagsstyrelse att integrera det kulturstrategiska programmet i sin verksamhetsplanering utifrån respektive grunduppdrag och förutsättningar. Kulturnämnden har i uppdrag att företräda, samordna och ha det samlade ansvaret för stadens kulturverksamhet samt stödja andra nämnder och bolag i arbetet med genomförandet av det kulturstrategiska programmet.

Preliminär tidplan

Kulturförvaltningens förslag är att ett nytt kulturstrategiskt styrdokument antas av kommunfullmäktige under hösten 2024 och att arbetet följer den framtagna tidsplanen nedan.

- *25 oktober 2023*: Kulturnämnden beslutar att skicka förslag på kulturstrategiskt program på remiss.
- *15 november 2023 – 15 februari 2024*: Delaktighetsprocess och remissförfarande genomförs.
- *Februari – Maj 2024*: Ett färdigt förslag tas fram där remissinstansernas synpunkter beaktas.
- *Juni 2024*: Det färdiga förslaget godkänns av kulturnämnden och skickas till kommunfullmäktige för beslut.
- *Hösten 2024*: Kulturstrategiskt program beslut i kommunfullmäktige.
- *Hösten 2024*: Arbetet med att ta fram en handlingsplan påbörjas.

Kommunikation

När kommunfullmäktige har fattat beslut om det slutgiltiga programmet kommer olika kommunikationsinsatser att genomföras. Dels internt mot stadens övriga nämnder, förvaltningar och bolag, dels externt mot Malmöbor och aktörer i stadens, och mot regionen och kulturinstitutioner. En viktig kommunikationsinsats är också att ta fram en särskild barnversion av programmet, en lättillgänglig version för yngre Malmöbor. I samband med att denna barnversion arbetas fram ska även en barnkonsekvensanalys göras kring arbetet med handlingsplanen.

Ansvariga

Linda Johansson Enhetschef